

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A diszkvalifikálás.

Debrecen, aug. 30.

Zsedényi Aladár fővárosi tanító, a kinek Formanek Lázár őrnaggyal és a budapesti 1-ső honvédegyalozred ismeretes nevű Fabritius bakszász ezredesével meg kellett volna verekedni, nem fog párbajozni. A becsületbiróság kimondotta, hogy Zsedényivel nem lehet katonatisztnak megvívni, nem pedig azért, mert tíz évvel ezelőtt egy becsületbiróság diszkvalifikálta.

Am jó — Zsedényi székesfővárosi tanító diszkvalifikált ember. Gazságot követett el becsületbirósági szempontból szólva — hulljon reá hát a feledés göröngye. Hullákkal tényleg nem szívesen foglalkozik az ember.

Azonban . . . és itt kezdődik a dolog — az a Zsedényi nem is olyan hullá. Valami ostobaságért diszkvalifikálta a becsületbiróság tíz esztendővel ezelőtt — a mikor is ezt mindenki tudja, a kaszinói becsületbiróságok mindenkit megettek elvből. Ez a korszak volt ennek az országnak legbecstelenebb korszaka. A Dienes Mártonok

ebben az időben lettek országgyűlési képviselők tisztán csak azért, mert kitűnően tudtak löni. Egy egy szerencsétlen áldozat kiomló vérében a tisztességtelen karrierek nem egyszer épültek fel. A becsületgyilkosok decenniumában könnyű volt hát diszkvalifikálni egy szegény fiatalnéptanítót, a ki bizony az A B C oktatása közben nem igen ért reá elolvasni, hogy Clair Vilmos szerint (ez a könyv is annak a decenniumnak csuda hajtása) ki a becsületes ember, és ki a komisz paraszt.

Ez a decennium azonban a maga undor mivoltával elmúlt fejünk felől. A Szüllő-Vázsonyi eset csapta először pofon a párbajhiénákat, már a becsületbiróságoknak nincs meg az a legendás ereje, a mi tíz év előtt volt. Egy csomó nagyképű alak bizony nem itélkezik az én becsületesem felett. A kaszinókban meg egyáltalán nem hiszek, a mióta nem egy kaszinóban ül olyan ember, a kivel az én csekély egyéniségem nem igen áll szóba.

Nem vehető hát komolyan azoknak a vádaknak szempontjából, amelyeket Zsedényi a Pesti Hirlapban le

irt, a legutóbbi becsületbiróság ítélete sem. Zsedényit a becsületbiróság ítéletével szemben szalváltta a független magyar bíróság, amikor rágalmazóit súlyosan elítélte. Ez az ember nem halott, ez nyugodt és emelt fővel járhat a világban, dacára annak, hogy Lázár—Formanek nem akar vele verekedni.

Ezek után teljes joggal állíthatjuk, hogy Zsedényi vádjaival szemben a budapesti honvédegyalozred tisztikara nem szerzett magának elégtételt. Mert az a körülmény, hogy egy tíz év előtti obskurus becsületgyilkos határozatra támaszkodva Formanek Lázár nem verekedett meg Zsedényi Aladárral, — nem tisztázza az ügyeket — s nem fedí azokat a rettenetesen súlyos vádakokat, a melyeket Formanek és Fabritius ellen emelt Zsedényi Aladár.

A milyen idegesek voltak a tiszturak Formanek párbaja alkalmával Zsedényivel szemben, ép oly közömbösek lettek a felhozott elrettentően szomorú esetekkel szemben.

Mi csak szegény, kard nélkül élő civilek vagyunk, de mi ilyen esetben

Barátság.

Irta: Gajári Idus.

A leányszoba világos, illatos légkörére lassan ráborult a félhomály. Poétikus, meleg helyzet támadt, különösen, mikor a mademoiselle is kiment, hogy majd lámpát hoz be. A két gyerek különösen jól érezte magát a félhomályban, egyedül. Már csak a butorok, csecebecsék körvonalai látszottak, a kézimunkadíszekből egy egy élesebb virág vált még ki. Minden olyan sejtelmes, bódító, poétikus volt. Érezték mind a ketten s csak azért sem mondták ki, csupa gögből. A szellemes, eszes fiu; s a komoly, szép szemű leány. Csak folytatták vitájukat.

— Ugyan kérem, Ernő — mondta a leány. Hagyja már ezt a banális témát. Nincs barátság férfi és nő között. Ez az én határozott nézetem, s ebben nem ingat meg senki.

— Tudom már, mit akar mondani. A szerelem . . .

— Nem — felelt a leány, — tudok más esetet is. — Különben pedig nem hiszek egyáltalán semminemű barátságban.

— Etta, mit mondott? Ez tulságosan merész állítás:

— De igaz. Ugy-e, a nő barátságában nem hisz maga sem?

— Nem!

— Nahát. Nézze a férfi és férfi közti barátságban hiszek; az igaz. Miért? Mert a férfiak hizelegnek azzal önmaguknak. Hiszen a férfiktől származik minden világnézet.

A leány fölkel a himzőasztala mellől s a fehér függőnyt elvonva, az ablak mélyedésbe állt. A függőnyt magára vonta, s onnan beszélt kifelé a fiuhoz. Várázslatos szép volt így, a kelő hold fényében. A másik dacosan összeszorította az ajkát, és félig elfordult tőle. Ugy tett, mintha egy nippet nézegetne.

— Csacsi, — mondta. — Szándékosan használta ezt a kifejezést, hogy bosszantsa azt a szép, fehér leányt, ott az ablak mélyedésben. Az meg a fiu erővel teljes profilját nézte, s azt gondolta, hogy milyen szép. Egyebet semmit. Amit beszélt, azt már csak úgy mondta minden gondolat nélkül. Gyakran megesik, hogy az ember régen szerzett tapasztalatokat, az agyban megrögzött eszméket elmond, minden gondolat nélkül, vagy éppen másra gondolva. Igaz, hogy nem úgy, és nem olyan formában, mint mikor eszébe jutottak.

Csacsi, — mondta a fiu még egyszer. Nem vitatkozom, csak annyit mondok, hogy nekem van barátom. Igazi és őszinte jó barát. Nem elég bizonyíték ez magának?

— Nem, mert semmit sem bizonyít. Maguk még gyerekek, könnyen lelkesülők, álmodozók. Majd ha tíz év multán is ilyen jó barátok lesznek, akkor . . . én is meghajlok. De azt mondja meg, ugy-e, ha a férfi férfinek lehet barátja, nőnek nem lehet?

— Nem föltétlenül, Etta. Mert a férfiban a jellem, nőben a báj az a mi leköti.

— Köszönöm a bókját az egész nővilág nevében. Nem föltéve, vagy föltétlenül, hanem egyenes és határozott választ kérek. Igen vagy nem?

— Tehát legyen meg a maga szent akaratja. Igen. Ha férfi lehet férfinek barátja, nőnek ép úgy lehet, s ha férfi nőnek nem lehet barátja, akkor férfinek sem.

— Nos, én bebizonyítom magának két szóval, hogy férfi nőnek nem lehet barátja.

— Kérem! — felelt az itju s fölkel a divánról és odament az ablakhoz. Egészen a leány elé állt és a szemébe nézve,

Mit igyunk?

Az elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, a mobai

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Agnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszeré tették s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhart, dr. Balogh, dr. Szabó, dr. Schiplades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől, akik az Agnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségeknél, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kúra után, csontlágysúlásnál, alkórnál, vese- és hólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnek, mint óvszert fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Iláztartások számára másfel teresnei v. angvel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél sőt a szódaviznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizét a családi egészségesebb ember is könnyen megszereshesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forrás kezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. — Főraktár: Csanak József urnál Debreczenben.

AGNES.

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dus szénsavtartalmánál fogva** nemcsak **biztos óvszer fertőző betegek ellen**, hanem a benne foglalt gyógyságnál fogva **kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyzervi betegségeknek.**

mégis csak meg kérdeznék a mi biztos és megvesztegethellen döntő fórumunkat, a királyi törvényszéket, hogy mint vélekedik ilyen esetben. Ugy tudjuk, hogy ehhez joga van Formaneknek, Fabritiusnak, és a budapesti I. honvédegyalozred tisztikarának is. Jekelfalussy honvédelmi miniszternek ezt az utasítást kiadni pedig egyenesen kötelessége.

Vagy félnek a tiszt urak a független bíróságtól?

Igaz hogy az nem párbajozik, de elfogulatlanul ítél és mindig megmondja az igazságot, legyen az bár olykor-olykor kellemetlen is.

S. B.

A kiegyezés revíziója.

Bécsi hangok a tárgyalásokról.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 30.

A kiegyezés revíziójáról a napokban forgalomba került különféle hírek megszólaltatták a bécsi politikai köröket is. Ma a császárvárosból érdekes felfogásról tanuskodó hiradást közölnek.

Kétségtelen, hogy ezzel az eredeti osztrák felfogással szemben ismét kemény harca lesz Wekerlének, de hihető, hogy a nehézségeket épp úgy el fogja háritani, mint a multban akárhányszor.

A bécsi kézből jövő közlés egyébként így szól:

Az ismert helyzet különben az, hogy a magyar kormány be akarja cikkelyezni re önálló vámterületet és Ausztriával kezeskedelmi szerződés formájában akarja

várta a feleletet. Semmi sem hoz fiatal lányt jobban zavarba, mintha ilyen közéről kell fiatal emberrel vitatkozni. Ettől egészen beleveszett a lélekzete.

— Hát... Emlékszik arra, hogy egyszer milyen jó barátságban voltam az én kedves Marci unokatestvéremmel?

— A bátyámmal?

A leány bólintott.

— Emlékszem már. Igen. Aztán összevesztetek.

— Igen, — mondta szemlesütve a szép, világos árny, mert már nem bírta tovább a folyton rászegezett fekete szempár tekintetét.

— És Etta... mondja csak... Én sem vagyok barátja? — kérdezte főtt hangon a fiu.

A csipkefüggöny mögül a rövid, göndörfürtös fej tagadólag mozdult meg.

A fiu erős keze egy mozdulattal felrántotta a függönyt.

— Jöjjön elő onnét, — mondta parancsolólag. — Jöjjön elő. Minek bujlik el? Látni akarom.

A leány haragosan elfordult, s a másik, a megbántó, a holdfényben látható, amint egy köny pergett végig az arcán.

— Azért sem! — szölt, a lábával toppantva.

— De ha kérem, csak elő jön!

Lassan kilépett az ablakmélyedésből is, s utat engedett a leánynak, aki lehajtott fejjel jött utána.

Akkor aztán elnevelték magukat. Hiszen a sötétben, így még kevésbé lát

fenntartani 1917-ig változatlanul a mostani helyzetet. Lényegileg tehát megmaradna a közösség, csak holmi hangzatos nevű köpeny alá rejtőznék.

Az osztrák kormánynak végre is ez ellen nem lehetne kifogása, mert megvan a lényeg és 1917 oly messze van, hogy addig a most választandó formát is megdönthetik, amint minden nehézség nélkül megdöntötték az 1899. XXX. törvénycikket, az ugynevezett Szöll-féle formulát. Mert ha ezt tényleg végrehajtották volna, régen volnának vámsorompók Magyarország és Ausztria között.

Az osztrák kormánynak azonban politikai tőkét kell kovácsolnia a kiegyezés kérdéséből. El kell hitetnie, ha maga nem is hiszi, az osztrák pártokkal, hogy Ausztriát Magyarország különválásának veszedelme fenyegeti. Ezzel a mumussal máris sikerült az osztrák Reichsrath munkaképességét helyreállítani, a szinte megoldhatatlannak látszott választói jog kérdését dülőre vinni, sőt még a nemzetiségi viszálykodásokat is elaltatni és egész Ausztriát a gazdasági védelem jelszava alatt egy kalap alá hozni.

Ezekről az előnyökről az osztrák kormány nem hajlandó és nem is fog lemondani. Ezért nem is fog belenyugodni abba, hogy a közösség más néven változatlanul fenntartassék és ellenezni fogja a szerződéses formulát, illetőleg azt fogja mondani, hogy Magyarország a nagy vívmányt fizesse meg. A pusztá névváltoztatásért oly előnyöket fog követelni a szerződéses alapon; minőket eddigelé a közösség keretében egyetlen kiegyezés sem nyújtott Ausztriának.

A magyar kormány természetesen meg fogja tagadni a nagy árat és ragaszkodni fog a maga álláspontjához és a vége az lesz, hogy nem lesz sem kiegyezés, sem szerződés, hanem a kormányok a reciprocitás elve alapján változatlanul fenn fogják tartani a mostani állapotot és legfeljebb időről-időre új tárgyalásokat fognak indítani és ezek annyiszor, amennyiszor, ugyanazzal az eredménnyel fognak végződni.

hatták egymást. Nevettek jókedvvel, gondatlanul. Aztán elhallgattak, s mindegyik sóhajtott. Önkénytelenül, nagyon. Aztán újra csönd lett. A szoba rózsaszín volt, illatos, meleg. A fehér függönyön keresztül, a hold, — ez az ősrómantikus, csodás valami, — becsátotta esüst sugarait. Félhomály volt. És félhomályban mindig jó. Aztán ők ketten olyan szépek, olyan eszesek voltak Erre gondos mindakettő, s ez a tudat olyan jól esett nekik ebben a szép órában.

A fiu lassan, nesztelenül, megfogta a leány kezét.

— Etta... Etta... Hát úgy e több vagyok magának, mint barátja?

A leány nem felelt. Csak lassan, nesztelenül ráhajtotta a fejét a másiknak a vállára, és kéjesen lecsukta a hosszú szempilláit.

A fiuak nem jutott eszébe, hogy megkérdezze, vajjon ezért nem hisz-e Etta a barátságban, s Etta is más körülmények közt mondta volna.

— Haj, ez a vége! Vagy összeveszenek, vagy egymásba szeretnek.

Most azonban ilyesmi eszébe sem jutott, ahelyett fölkiáltott:

— De jó, ha a madmazel soká hozza a lámpát, mikor a két gyerek gögös és tartózkodó! Mi lett volna, ha előbb hozza be? Most azonban mégis utánna kell néz-nem, mert különben nem lesz kész a születésnap ajándékod, Ernő.

Elsősorban nő volt, gondos és figyelmes.

Apponyi gróf a debreceni iskolákhoz.

Kitiltott magyar ellenes tankönyvek.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 30.

Debrecenben és az ország számos iskolájában tavaly és az előző években olyan tankönyvek voltak a tanuló ifjuság részére előírva, amelyeknek szerzői a leg-
elemibb közjogi tudás híján próbálkoztak meg a tankönyv irással. Némely könyvben azonban nem a közjogi tudás hiánya látszik, hanem a rosszakarat, amelylyel Magyarországnak, esetleg határszélein k Ausztriába való bekebelezését óhajtotta az író.

Igen örvendetes, hogy csak akarta, mert a gyalázkodó és magyar gyűlölő pedagógus intencióit észrevettük, a kormányon állott tehát, hogy ezeket a Magyarországot „felosztó” könyveket kiltassa az iskolákból.

Az egyik könyv egy Schotte nevű német szerzeménye. A föld és népeiről cseveg művében. Magyarország határait pedig úgy jelzi a térképen, mintha nem is önálló állam, hanem a „Gesamtmmonarchie”-nak egy tartománya lenne. A másik kiltott taneszköz térkép, valami cseh pedagógusé, akinek az volt a mániája, hogy az ország határainak megjelöléseinel magyarországi falvakat Ausztriába sorozott.

A térkép igen sok iskolában el volt terjedve.

Ma Apponyi Albert gróf közoktatási miniszter rendeletet intézett az iskolákhoz. E rendeletben a két taneszközt és könyveket kiltítja az ország összes iskoláiból. Kétségtelen, hogy ezen intézkedésre már régóta rászolgáltak a pökhendi és szemérmetlen német kiadók, de sajnos, eddig nem került erre a sor, mert a régi rendszer azt is istápolta, ami Magyarországot ellen irányult.

A debreceni könyvkereskedők már tegnap összehajtották ezeket a raktáron levő kiltott könyveket és visszaküldték a kiadókhöz.

A király ítéletét dezavualták.

A Zsedényi-Formanek affér.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 30.

Az immár unalomig huzódó párbaj-affér ma váratlanul befejeződött és pedig vérengzés nélkül, aminek végeredményében csak örülni tudunk. Elvégre, ha becsületökre kényes katonatisztek ellen nyilvánosan vádat emelnek, e vádat nem párbajjal kell elintézni, hanem bizonyítékokkal. És e bizonyítékokból semmit sem kaptunk mindez ideig.

Ellenben a hagyományos becsületbíró vette a kezébe az ügyet és bosszantó határozatot hozott. Ma ugyanis kimondotta, hogy Zsedényit már egyszer diszkvalifikálta egy becsületbíró és így a megsértett katonatiszteknek nem kötelességük elégtételt kérniük tőle. Azaz a katonai kódex szerint nem is szabad összemérniök vele kardjukat.

Ezzel szemben a dolog úgy áll, hogy Zsedényit ez előtt tíz évvel való-

A
10 e
legk
dett

Cs
e

Gs
f
n
D

h

Elad
k
F
m

felsz
Deb
Deb
varb

100
té
m
rá

Fris
sz
kr
gy
Gé

3 sz
tar
ke
há

Elad
Sz

Főira
kie
Pi

Hang
fel
ute

Kladó
szo

Csizm
gőc
csa

Két u
köz
irod

Kaptál
tá
mac
fürd

Miklós
Debr
raktá
rokbe
táská
tárcsá
olcsó

ban diszkvalifikálta egy becsületbíró-ság ama vádak alapján, amelyeket el-lene ott emeltek. De ő rágalmozóját följelentette a járásbírósnál és a bí-róság megvizsgálván a vádak, a ki-rály nevében kimondta ítéletét, amely szerint a vádak hamisak és a vádas-kodót rágalmozásért elítélte.

A becsületbíró-ság tehát diszkvali-fikálta Zsedényit, de a bíróság a leg-első gavallér nevében a király nevé-veben igazolta.

És ma az új becsületbíró-ság mégis arra az álláspontra helyezkedett, hogy ő a bíróság ítéletét nem tarthatja mér-tékadónak és csak a ténnyel köteles számolni, hogy Zsedényit egy becsület bíróság diszkvalifikálja.

Állatkiállítások a megyében.

A miniszter leirata.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 30.

Hajdúvármegye gazdasági egyesülete az elmúlt hó folyamán küldöttségileg tisz-telgett Darányi Ignác földművelésügyi mi-nisternél és Mezőssy Béla államtitkárnál. Arra kérte az egyet a minisztert és az államtitkárt, hogy a gazdasági egyesület által szeptemberben rendezendő állatkiál-lításokra 1000—1000 korona államsegélyt engedélyezzen. A miniszter annak idején megnyugtatta a küldöttséget és jóindulatu támogatását megígérte.

Tegnap érkezett le a megyéhez Da-rányi Ignác földművelési miniszter leirata, melyben a gazdasági egyesület által ren-dezendő marhakiállításra 1000 koronát, a lókiállításra pedig 360 korona államsegélyt engedélyez.

A miniszter a megye alispánjához intézett leiratában azt írja, hogy ez alka-lommal nem áll módjában több segélyt folyósítani, mert az előző törvénytelen kormány a minisztérium rendelkezése alatt álló alapokat teljesen kimerítette.

A gazdasági egyesület választmányát Kovács Gyula, a gazdasági egyesület el-nöke már a napokban össze fogja hívni. A választmány ezen az ülésen fog hatá-rozni a fölött, hogy a kiállítások hol lesznek megtartva. Az eredeti terv ugyan az volt, hogy az állatkiállítás a megye két pontján lesz, az északi és déli részén. Minthogy azonban a miniszter nem enge-délyezett annyi államsegélyt, mint amennyit a gazdasági egyesület remélt, való-szerűleg az egyik kiállítás el fog ma-radni.

Az adóárgyalások.

A mai kivetések.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 30.

Az adókivető bizottság ma a követ-kezők adóját állapította meg:

Halász Nándor ékszerész 114 kor. Bakos Mibály szabó 160 kor. Sziporka Ferencné mosodás 45 kor. Ungváry Jó-zsef sertéskereskedő 718 kor. Wiener

Dávid mosodás 75 kor. Bészler és Dávid vaskereskedő 140 kor. Győrössy Józsefné kovács 5 kor. dr. Horváth Károly orvos 120 kor. dr. Hutiray József orvos 50 kor. Weisz Samu 120 kor. Nuszbaum Mayer 310 kor. Tóth Ferenc lakatos 40 kor. Pa-czelt János kertész 118 kor. Piros Béla lakatos 100 kor. Besencky Kálmánné élelmiszerárú 58 kor. Dusa Józsefné hus-kereskedő 12 kor. Kiss Bálint sertéskeres-kező 100 kor. Gabányi Sándor 85 kor. Fazekas József lakatos 25 kor. Jámky József szabó 21 kor. Pipó Sándor libake-reskedő 8 kor. Nagy Jánosné libás 10 kor. Bojti Károlyné libás 12 korona. Uj-váry György kore-máros 58 kor. Móró Mihályné szabó 21 kor. Forgács István órás 25 kor. Elek András szabó 56 kor. Lakatos Sándor szabó 14 kor. Szöllősi Sándor kőmives 29 kor. Nagy Lajos sza-bó 40 kor. Füstös testvérek kereskedő 70 kor. Harsányi János mézeskalácsos 16 kor. 40 fill. Kristóf János kőmives 25 kor Tolnai Dániel kovács 36 kor. Ritter Károly könyvkötő 22 kor. 50 fill. Éva Péter szabó 50 kor. özv. Báthory Imréné könyvkötő 25 kor. Egry Ferenc pék 87 kor. Nagy Sándor kutfuró 10 kor. Nagy Sándor libás 8 kor. Weisz Ede lakatos 25 kor. Wolfram Ferenc órás 46 kor. Cseresznyés Sándor kőmives 45 kor. Un-gár Albert rövidáru kereskedő 362 kor. 50 fill. Braun Ignácné ruhakereskedő 6 kor. Ezek után a meg nem jelent polgárok adóját állapította meg a bizottság.

Hirek mindenfelől.

Halálos játék. Gálos-Petri köz-ségben Marozsán Péter gazda tiz eszten-dős fia atyjának töltött revolverét levette a szegről és játszott vele. A kis fiu kezé-ben véletlenül elsült a revolver és a golyó halálosan találta a szobában időző Pethe János kilenc esztendősi fiut.

Kutba fult leányka. Gróf Feste-tics Imre csertői nagybirtokosnak Vanda pusztáján lakik Demerác József erdőőr a feleségével és Szabó Anna nevű 8 éves kis nevelt leányukkal. A leányka, hogy szomját enyhítse, a tüskékkel körül rakott káva nélküli gémes kutból vizet akart meríteni, de a vödör megakadt s mig ez-zel bajlódott — fejével a három öl mély-ségű kutba esett. Eltűntét osak este vet-ték észre.

Az elkeseredés halottja. Lete-nyéről jelentik: Hajdávics György 70 éves polgárember — azért, mert száján rák képződött — felakasztotta magát. — Mire hozzátartozói észrevették, meghalt.

Maró Gergelyt üldözik.

A Kossuth gyalázó száműzetése.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 30.

Váradai Sándor volt debreceni da-rabont ügyész sorsára jutott Surányi Károly a Maró Gergely féle naptár szerzője. Egyik városból a másikba botozza a Kossuth gyalázó professzort az önérzetes társadalom.

Legutóbb Bártfára helyezte a mi-niszter a jeles pedagógust és most hire jön, hogy onnan is kiverték.

Tudósítónk a következőket jelenti: Surányi Maró Gergely tanárt a tör-vénytelen kormány egyik hircsatlóságát, most egyik intézettől a másikba helyezik át, de sehol sem találja nyugalomát.

Nemrég Kaposvárra helyezték át, de ott sem akarták megtérni, Ekkor a kor-mány Bártfára próbálta küldeni, azonban ott sem akarják befogadni.

A szülők méltatlankodnak és gyer-mekeiket nem akarják iskolába küldeni, és több képviselőtestületi tag ez ügyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérte a polgármesternél; a tanári kar szintén ér-tekezletet tartott ez ügyben, melyen egy hangulat elhatározták, hogy mindnyájan áthelyezésüket kérik.

Surányi e héten Bártfán járt, Vass Antal dr. igazgató tudtára adta az ellene irányuló mozgalmat, mire ő úgy nyilatko-zott, hogy máshová fogja kérni áthelye-zését.

Az oroszországi rémnapok.

A cár tehetetlen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 30.

Az orosz cár holnap tanácsko-zásra gyűjti össze minisztereit. A tanácskozásra a legutóbbi napok bor-zalmi készletik a világ leghatalmasabb uralkodóját. A tárgya pedig az, hogy mi lesz a jövő teendője. A rettegés azt a tanácsot adja, hogy állítsák föl a katonai diktatúrát, amely kegyetlen erejével elnyom minden fenyegető lázadást.

De a józan ész viszont azt ta-nácsolja, hogy ne szítsák még na-gyobbra az orosz nép elkeseredését és a nyomás erősítésével ne erősítsék a visszahatást. A kérdés tehát egyál-talán nem könnyű, sőt bátran állít-hatni, hogy megoldhatatlan. Akár a katonai diktatura mellett fog dönteni a holnapi tanácskozás, akár pedig arra fogja elszánni magát, hogy tovább ha-lad a lassu reformok útján, immár a forrongást sem elnyomni, sem kibéki-teni nem lesz lehető.

Tegnap ismét folytatódott a ter-ror munkája bárha ezuttal nem „sike-resen”. Hárman is a peterhofi kastély közelébe férkőztek bombákkal, de a gárdisták valamennyit idejekorán le-tartóztatták.

A holnapi tanácskozás hangulatát azonban ez a három ártalmatlan me-mento is lényegesen fogja befolyá-solni.

Távirati tudósítónk a következő:

Berlin, aug. 30. A Voss. Zeit.-nak jelentik Szesztrorekből: A visszalépő varsói főkormányzó Skalon helyébe vagy Orlow tábornokot a balti megtorló expe-díció vezetőjét, vagy pedig Meller Sako-melszky tábornokot, ki a nyugot szibériai lázadások erőszakos elfojtásáról ismeretes, fogják kinevezni. Ebből azt következtetik, hogy Orosz-Lengyelországban erőszakos katonai uralom korszaka következik.

Pétervár, aug. 30. Oroszország na-gyobb városaiban titkos forradalmi bizott-ságok további merényleteket készítenek elő, melyeket október hónap folyamán fognak végrehajtani.

Riga, aug. 30. A rendőrség megállá-pította, hogy az utóbbi napokban Varsó-ból 40 anarkista érkezett Rigába. A vasuti vonatokat szigorúan őrzik. A rendőrség egy újabb anarkista és kommunista forra-dalmi szervezetet fedezett fel, amely az

utóbbi napokban elkövetett tömeges merényletek és büntettek nagyrészt tulajdonítják. A városban bombaraktárt is fedeztek fel.

Színház.

Lukács Juliska sikere. Lukács Juliska Zilahy társulatának előkelő tehetségű drámai hősnője vasárnap este Szigligeti Cigányának Rózsiját játszotta el a máramarosszigeti színpadon. A zsufolt házat mindvégig lekötötte a klasszikusan nemes játékkal. A közönség több ízben tapsolta lámpák elé a művésznőt, aki különben a szigeti színpadon sok értékes diadalt aratott.

Debreceni szerzők szindarabjai. Zilahy Gyula igazgató elfogadta előadásra Könyves Tóth Kálmán „Rabló” című színművét. Sági László „Kis áruló” című operettjét, melynek szövegét Dr. Máriay Ödön írta. A budapesti előadással egyidejűleg színpadra hozza az igazgató Szávay Gyulának „Szép Ilonka” című operettjét, nemkülönben Vándor Iván színművét, melyet a budapesti nemzeti színház fogadott el előadásra.

Szabó Gyula a Királysínház tagja. Szabó Gyulát, Zilahy Gyula színtársulatának tehetséges fiatal komikusát virégvásárnapról kezdve három évre Beöthy László, a királyi színház igazgatója szerződtette.

A bősörményi Bocskai-szobor.

Értekezlet a leleplezés ügyében.

— Saját tudósítónktól. —

Bősörmény, aug. 30.

A jövő hó 30-án nagyszabású ünnepség keretében leleplezik le a szomszédos H.-Bősörményben Bocskay fejedelem ércszobrát.

A vármegye közönsége lelkesedése, a bősörményiek a nagy hajdu emléke iránt érzett szeretete tette lehetővé, hogy a fejedelem diadalainak 300. évfordulóján szobor örökítse meg dicsőséges uralkodását.

A szobor-leleplezés ügyében tegnap délután H.-Bősörményben értekezlet volt, amelyről tudósítónk a következőket jelenti;

A ülés megnyitása.

A bizottság ülésén jelen voltak Wespri Zoltán főispán, Kovács Gyula alispán, dr. Czeglédi Mihály főügyész, Pákozdy Sándor főjegyző, Nemes Zoltán főszolgabíró, Somossy Béla polgármester, Latinevits Mihály kir. főmérnök, továbbá Balthazár Dezső dr. esperes, Wespri István szoborbizottsági tagok és a szobor tervezője Holló Barnabás szobrász művész.

A szobor ügye.

A bizottság ülésén Kovács Gyula alispán a szoborbizottság elnöke elnökölt. Mielőtt a tulajdonképeni gyűlés tárgyra áttértek volna, az alispán Bősörmény tisztikarának szerencsekívánatait fejezte ki, hogy a diszes, új városházába költözött. Ohajtja, hogy a város vagyonsodjék és fejlődjék.

Azután áttértek a gyűlés tulajdonképeni tárgyára.

Pákozdy Sándor szoborbizottsági jegyző beszámolt a szoboralapról. Ezideig a szobor költségeire 43302 korona és 28 fillér folyt be.

A leleplezés.

A leleplezés kérdése került szóba. Elnök kérdést intézett Holló Barnabáshoz, kész lesz-e a szobor s leleplezhető lesz-e szeptember 30-án.

Holló Barnabás biztosítja a bizottságot, hogy a leleplezésnek semmi akadályja nincs és a kitűzött időben megtartható.

A bizottság Holló Barnabás felvilágosításait megnyugvással vette tudomásul.

Az alapzat oldalfalaira helyezendő szöveg megállapítására került ezután a sor.

A szobor felirata.

Balthazár Dezső dr. a következő szöveget ajánlotta elfogadásra:

A magyarok Mózesének — a szabadság népe. 1606—1906.

Bocskay István fejedelem emléke iránti hálából a hajduság letelepítésének három százados évfordulóján emelte Hajdúvármegye közönsége.

A bizottság a felirat szövegét soknak találta. Végeredményében abban állapított meg a bizottság, hogy a szobor talpazatára a következő felirást alkalmazza:

Bocskay.
1606—1906.

Hajdúvármegye közönsége.

A bizottság elfogadta a Holló Barnabás által készített díszes kerítés-tervet. A kerítés 6.4 négyzetméter területen lesz vasból készítve, a vaskorlátokat 4 drb. 1 m. 60 cm. magas kőoszlop tartja össze.

A végleges program.

A végleges programot így állapították meg:

1. Szeptember 29-én este Debrecenben a fővárosból érkező vendégek fogadása a főispán által.

2. 30-án reggel fél nyolc órakor külön vonaton a vendégek Bősörménybe mennek, a hol a már egybegyűlt megyebizottsági tagok élén Kovács Gyula alispán fogadja a vendégeket.

3. Fél 9 órakor istentisztelet, melyen a bizottsági tagok a vendégekkel együtt megjelennek.

4. 10 órakor a vármegye rendkívüli közgyűlése a városháza nagytermében, a hol a közgyűlés tárgyait az alispán terjeszti elő.

5. A közgyűlés után a biz. közgyűlés a vendégekkel együtt a szoborhoz vonul s az ott megjelent közönséget Wespri Zoltán főispán üdvözlí s az ünnepeket megnyitja.

6. Az egyesült dalárdák a Zichy Géza gróf Bocskayról írt dalát éneklí.

7. Ünnepi beszéd, tartja dr. Balthazár Dezső esperes. Beszéde folyamán a szoborról a lepel lehull.

8. Alkalmi óda írta és előadja dr. Benedek János országgy. képviselő.

9. A dalárdák éneke.

10. Az alispán, mint a szobor bizottság elnöke a szobrot Hajdubősörmény város közönségének átadja.

11. Himnusz, éneklí az egyesült dalárdák vezetése mellett az egész közönség.

12. A szoborra szánt koszorúk elhelyezése.

Délben 1 órakor Hajdubősörmény város által a vendégek tiszteletére rendezett diszebéd.

A bizottság ezután a szobor helyét jelölte ki. Teljes két órán át tartott a helyszíni szemle, míg végre megállapították abban, hogy a szobrot a templom és a városháza közti nagytéren a régi városházának helyére állítják fel.

A szobor alapozási munkálatait már hétfőn megkezdik.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon az. 339

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz. a

— **Személyi hírek.** Dr. Kovács Aladár kir. tanácsos tegnap Debrecenben időzött. Ilosvay Aladár Szatmármegye alispánja Debrecenben tartózkodott. Szávay Gyula kamarai titkár Máramarosszigetre utazott.

— **Angol vendégeink** fogadtatása tárgyában tegnap tartottak értekezletet társadalmunk angolul is beszélő jelesebbjei s megállapodtak abban, hogy ma péntek délután 3 óra-44 perckor Nyiregyháza felől érkező vendégek elé a vasuli indóházon megjelennek. Tekintettel a vendégek rövid 24 órára szabott itt tartózkodásukra a részletes programot majd a vendégek kedvétől és érdeklődésétől kell függővé tenni. Az értekezlet határozatából ez uton is felhívjuk Debrecen társadalmát, hogy a fogadásnál minél számosabban szíveskedjenek megjeleneni.

— **A debreceni betegsegélyző pénztárak ülése.** A munkások betegsegély és baleset elleni biztosításáról szóló törvényjavaslat szeptember 3-án egy közös kamarai ankétn, mely a kereskedelemügyi minisztériumban — Sztérenyi József államtitkár elnöklésével — fog lefolyni, tárgyalás alá kerül. A debreceni kamara ezen az ankétn álláspontját ki akarja fejteni. Ismerni akarja előzetesen természetesen az érdekelt testületek véleményeit, ugyanezért szeptember hó elsejére ülésre hívta össze a debreceni betegsegélyző pénztárak igazgatóit, illetőleg képviselőit. A kamara meghallgatja az érdekeltek kívánságait s azt a minisztériumban tolmácsolni fogja.

— **Szmrecsányi Pál püspök meggyógyult.** A debreceni római katolikus hívek főpásztora dr. Szmrecsányi Pál nagyváradai püspök teljesen felgyógyult, s tegnap székhelyére Nagyváradra érkezett. A püspök megérkezése után azonnal referáltatott magának a Wolafka féle ügyről, amelyről Palotay László kanonok informálta Szmrecsányit. Hír szerint a püspök rövidesen intézkedni fog a debreceni kis prépostság betöltéséről.

— **Kántor választás.** A rozsnói izr. hitközség az üresedésben lévő főkantori állásra, számos pályázó meghallgatása után a helybeli izr. hitközség helyettes kántorát, Winokur Asert ki úgy kellemes hangjával valamint előadásával a rozsnóiak általános tetszését kivívta, a f. hó 28-án tartott közgyűlésén egyhangulag főkantorul választotta.

— **Táncosné.** Azoknak a debreceni uriasszonyoknak, a kik ma holnap a leányaik lakadalmát készítik elő, mosoly fog ülni az arcukon, hogy ha ezt a nevet elolvasták. Mielőtt a Dóczy intézet megszületett volna, e jóságos és művelt Táncosné, egy előkelő leánynevelő intézet vezetője volt a debreceni uri lányok nevelője. Egész sereg szép leány került ki az ő gondos vezetésével, a kik ma már mind szép asszonyok. Táncosné, a ki most

Schweizban lakik és Blancheuxné férjével együtt jött a schweizi Lausaneból Debrecenbe, a hol *Psenyetzky* Nagy Árpád szívesen látott vendége. Megfogja látogatni régi tanítványait, azután visszatér az ő kedves Debrecenéből otthonába.

— Meglopott hittanhallgató.

Kozsdi János hittanhallgató főiskolai lakásáról ismeretlen tettes 14 korona értékű cipőjét ellopta. Kozsdi azt hiszi, hogy cipőjét a főiskola udvarán dolgozó munkások valamelyike lopta el. A rendőrség ily irányban nyomozást indított.

— **A királyhoz fordult segélyért.** Makai Lajos szoboszlói lakos eltörődött, öreg ember. Magára hagyatva él a nagy világban és keresete nincs. A nyomortól indítatva Makai Lajos folyamodványt írt, melyben négy oldalon panasolja el szomorú sorsát. Felső folyamodásában még a jeruzsálemi zsidókra és a bibliai szentekre is hivatkozik, akik a sorsát ismerik. Mindezek a nyomós érvek azonban a kabinet irodát hidegen hagyták és további eljárás végett a kérvényt Bécsből leküldték Hajdumegye alispáni hivatalához.

— **A más pénze.** Papp Lidiát a múlt héten S. E. barátnője kikísérte a kórházba. Utközben S. E.-nek átadott 10 koronát oly utasítással, hogy azt adja át szolgálat adójának. S. E. azonban ezt nem tette, hanem a pénzt elköltötte. Papp Lidia a 10 korona elikkasztásáért barátját feljelentette.

— **Villanyvilágítás Hajduböszörményben.** Hajduböszörmény rendezett tanácsu város képviselőtestülete elhatározta, hogy a jövő évben kicseréli petróleum lámpáit és villanyvilágítást vezet be a városba. A közgyűlés utasította a városi tanácsot, hogy 1907. április 1-ig készítse el a villanyvilágítás tervét.

— **Iparváltások és megszüntetések.** Augusztus hó folyamán ipart váltottak a következők: Márkus Miksa sapka készítő, Kleinfeller Emil szobafestő, Harányi Sándor csizmadia, Tóth Lajos csizmadia, Láng Miksa mészáros, Bárány Henrik műlakatos, Labonez Dániel mázó, Mező Gábor csizmadia, Bacsonyi Ferenc cipész, Nagy István mészáros, Szabó András cipész, Gábor Gyula szobafestő, Kaczka Lajos csizmadia és id. Ecsedi József a hentes mesterségre. Ugyanezen idő alatt iparukat a következő mesterek szüntették be: Faragó Ferenc kerékgyártó, Ökrös József kovács, Papp Lajos cipész, Szarka Dániel férfi szabó, Ungvári Sándor ác, Bakos Lajos kovács, Konkoly János sütő, Erdélyi István kovács, Imre János hentes, Borsy Lajos ezukrász, Goldstein Gizella női szabó, Krajnik József kosárkötő, Brüll József bádógos, Kovács Imre cipész és Ablo. czy Gedeon timár.

— **Eltűnt tanuló.** Rosenfeld Mór salétrom-utcai lakos Rosenfeld Jenő nevű fiát Szegedre adta pincértanulónak, rósenfeld Jenőnek pár nappal ezelőtt már Szegeden szolgálat adójánál jelentkezni kellett volna, de nem érkezett oda. Az apja bizonyosra veszi, hogy a fiu más városba szökött, a rendőrség körözi a fiut.

— **Meghaltak.** Az állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Kiss Irén

ev. ref. 15 hónapos, Kovács Margit ev. ref. 3 éves, Khron József ev. ref. 40 éves, özv. Hüse Józsefné ev. ref. 84 éves, özv. Fehér Andrásné ev. ref. 89 éves.

— **Furfangos szélhámosság.** Budapestről telegrafálják: A Magyar általános kőszénbánya r szvénytársasághoz tegnap beállított egy hordár és levelet vitt az igazgatóhoz. A levélben Novák Emil máv. fogalmazó 60 korona kölcsönt kér az igazgatótól, különös hivatkozással arra, hogy a miskolci üzletvezetőségél ő a referense a kőszén rendeléseknek. Mint-hogy az utóbbi időben több vasuti tisztviselő nevében történtek a máv. vasutal üzleti összeköttetésben álló cégeknél hasonló családi kísérletek, a kőszénbánya részvénytársaság az esetet bejelentette a rendőrségen. A rendőrség a levél íróját kinyomozta a József főherceg szállodában és beszállították a főkapitányságra. — A levélíró itt azt mondta, hogy Gáth. Gyula a neve, 41 éves, magánhivatalnok. A rendőrség most azt nyomozza, hogy valódi nevet mondott-e és hogy milyen szélhámoskodást követett el?

— **Vizsgálatok és beiratások a Svetits intézetben.** Augusztus hó 31-én és szeptember hó 1-én reggel 8 órától, délután három órától lesznek a felvételi, javító- és magánvizsgálatok, melyekre legkésőbb aug. 29-ig az intézetben előre kell jelentkezni írásban vagy előszóval. Szeptember hó 3., 4. és 5-ik napján csak reggel 9—12 óráig lesznek a beiratások. Az első két napon csak kath. vallású növendékeket veszünk fel, kivéve azon más vallású növendékeket, kik már intézetünkbe jártak. Minden iskola számára a törvényesen előírt kor és előképzettség megkívánatik, az utóbbit esetleg felvételi vizsgálat által lehet pótolni. A beiratás alkalmával előre kell fizetni a beiratási díjat, mely alól senkinek sem adatik felmentés. A beiratási díj az elemi iskolában 2 korona, a polgári iskolában 4 kor., a tanítóképző intézetben 10 korona. Azonfelül a beiratás alkalmával minden növendék tartozik fizetni 2 koronát bizonyítvány-, értesítő- és könyvtáridij stb. fejében. Az évi tandíj az elemi iskolában 40 korona a polgári iskolában 50 korona, a tanítóképző intézetben 100 korona. A tandíj mindig előre fizetendő félévi, három, két vagy egy havi részletekben. Tandíj elengedést csak legalább jeles előmenetelű, valóban szegény növendékeknek adhatunk és pedig ujonnan belépő növendékeknek csakis az első félévi érdemsorozat alapján, amelyet intézetünkben nyernek. Szeptember 6-án reggel 8 órakor lesz az ünnepélyes Veni Sancte, utána rendes tanítás kezdődik.

— **Uj polgári fiiskola.** Az Abeles-féle fiuinternátus polgári fiiskolával bővül, melynek I. II és III. osztálya már f. é. szeptemberében megnyílik. Beiratásokat naponta 11—12 fogad el az igazgatóság (Nemzetőr-u. 3.)

— **Cimbalomvételnél** ingyen tanítás saját, cimbalom iskolába, még részletfizetőknek is. Iskola-hegedűk 7 koronától. Kérem kirakatomat megtekinteni, 50 százalékos engedmény, október 1-ig csakis tanulók. Komáromi M. műhangszerkészítő József kir. h. utca 2. — Nagy hangszer műhely.

— **A „Hajdumegyei népbank“** Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében, minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Cimbalom-iskolába** szeptember hó 1-étől lehet beiratkozni. Tandíj havi 6 korona. Csak kottából. — Piac-utca 49. Zongora teremben

— **Ötven koronát kap** az, a ki nem tudja, hogy Mentze Henrik újdonságok áruháza Debrecenben, Kossuth-utca 4. szám alatt van.

— **A „Magyar Király“ kávéházban** ma és a következő napokon Földes Szerén hegedűművész és Szabó Irén zongoraművész 12 tagú női zenekarával zeneestélyt tart. A n. é. közönség pártfogásáért esedezik Erős Jakab kávé.

— **Vörös a bajusza?** Ha ez a szín nem tetszik önnek, használjon Hajdusági bajuszpedrót, mely a bajuszt tömötté, selymes é teszi és színének árnyalatot ad.

— **Gummi-, bőr- és lack-övek** a legolcsóbb árban Schön Sándornál Debrecen, Piac-u. 12. (Stenzinger-ház) kaphatók.

TAVIRATOK.

A Zsedényi ügy rejtelméi.

Budapest, aug. 30. Zsedényi Aladár ügyében ma igen szenzációs fordulat állott be, amely igen különös világításban tünteti fel a bonyolult dolgot. Ma Zsedényi Aladár segédeinél megjelent egy Köhn nevű sörügynök, aki a következő dolgokat mondotta el:

— Tegnap este a Gólya-utca egyik kis korcsmájában ültem többed magammal. Vidáman borozgattunk, amikor az asztalunhrz jött egy ember, a ki cselényinek mutatkozott be. Borozás közben Cselényi dicsekedni kezdett azzal, hogy ő azaz ember, aki a Zsedényi párbajt megakadályozta. Mikor azt kérdeztük tőle, hogy miért tette ezt röviden így válaszolt.

— Mert jól megfizettek!

Az asztal társaság erre nekironított Cselényinek és hatalmasan fölpofozta.

A segédek megdöbbenve hallották az esetet, és most azt kutatják, hogy kinek állott érdekében Cselényit megvesztegetni, s ilyen közönséges denuncianságra megnyerni.

Meggyilkolt földbirtokos.

Nagykikinda, aug. 30. Karancsed István nagybecskereki földbirtokost, törvényhatósági bizottsági tagot az elmúlt éjszaka álmában agyonlőtték. A gyanu fogadott fia ellen irányul. A fiut és rajta kívül még hét embert letartóztattak.

A kunszentmártoni dráma.

Kecskemét, aug. 30. A csendőrség kinyomozta, hogy a kunszentmártoni gyilkosságot Buza János követte el. A gyilkost letartóztatták.

Péter király a magyarbarát.

Orsova, aug. 30. Péter szerb király ma a Car Nikolaj hajón Orsova előtt hajózott el. Amikor a király hajója a parthoz közel járt, a hajó zenekara rázendített a Rákóczi indulóra. Az orsovai közönség megéljenezte a királyt.

Kártyabarlang Abbáziában.

Budapest, aug. 30. A kedvelt osztrák fürdő helyen egy nagy kártyabarlangot robbanlott szét a rendőrség. Az esetnek az az előzménye, hogy egy sétányon halva találtak egy elegáns fiatal hölgyet. A szerencsétlen hölgnél, aki öngyilkos lett, egy levelet találtak. A levélben az volt megírva, hogy egyik abbáziai kártyabarlangban elvesztette összes pénzét, azért lett öngyilkos. A rendőrség nyomozni kezdett, s rátalált a barlangra, a mely egy pincében volt, elegánsan berendezve. Épen egy angol adta a bankot, és vagy ötven fürdővendég játszott. A rendőrség lefoglalta a pénzt, s a játékosokkal jegyzőkönyvet vett fel.

Csehek Budapesten.

Prága, aug. 30. A Narodni Liszti írja: Valamennyi magyar lap elismeréssel nyilatkozik dr. Kovács Ernő orsz. képviselő csehországi utjáról és konstatálja, hogy Cseh- és Magyarország gazdasági érdekei közt szoros kapcsolat van. A cseh diákok legközelebb tömeges kirándulást terveznek Budapestre, hogy magyar tarsaikkal érintkezésbe lépjenek.

Bolgár háboru előtt.

Belgrád, aug. 30. Hire jár, hogy a minisztertanács egyik legutolsó ülésében szóba került, egy Bulgáriával való háboru eshetősége. A minisztertanácsban éles véleményeltérés volt abban a kérdésben, hogy vajjon Szerbia ily esetben Romániával vagy Bulgáriával kössön e szövetséget.

Krieghammert lelőtték.**A szerencsétlen vadászat.**

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 30.

A lojális és kitűnően hallgatni tudó bécsi sajtó évek óta nem tanusított olyan mélyes diszkréciót, mint az elmúlt július hó 27-től e hó 21-ig. Julius 27-én egy udvari eseményről adott hírt, augusztus 21-én báró Krieghammer Ödön haláláról, de arról az összefüggésről, mely a kettő között van, egy szóval sem tett említést. Gondatlanságból okozott emberölést hallgatott agyon, mert Krieghammer halálát nem végelgyengülés okozta, hanem egy fenséges személy vadászfegyvere.

Julius 27-én udvari vadászat volt Ischlben a mittelweissenbachi völgyben. A vadászatot részt vett ő felsége és veje, Lipót bajor herceg is, továbbá ennek két fia, György és Konrád bajor hercegek. Megjelentek még Ferenc Salvator főherceg, gróf Paar főhadsegéd, gróf Paar Lajos testőrkapitány, báró Feilitzsch, Dietrichstein herceg szárnysegéd, dr. Kerzl udvari orvos és báró Krieghammer Ödön. Titz Leó udvari tanácsos, fővadász kijelölte mindegyik résztvevőnek a helyét. Borus idő volt, csakhamar szitálni kezdett az első. Negyed óra múlva eldőrdült az első lövés, György bajor herceg legidősebb fia sütötte el fegyverét, de oly szerencsétlenül, hogy a golyó a hercegtől néhány lépésnyire álló báró Krieghammert

találta. Az agg táborszernagy feljajdult és összeesett.

Leirhatatlan zavar és ijedelem keletkezett. György herceg odarohant a földön fekvő Krieghammerhez és élesztgette. Ferenc Salvator főherceg és báró Feilitzsch dr. Kerzlt szőlítették, aki ő felsége mellett állt. A felséges urat nagyon nyugtalanította orvosának távozása és utána sietett arra a helyre, ahol a szerencsétlenség történt. Ő felsége mélyen megrendülve állt vértől borított tábornoka mellett. Azonnal intézkedett, hogy a vadászat félbeszakítsák. Krieghammert az ischli „Hotel Kreuz“-ba szállították s két orvos, dr. Mayer és dr. Kerzl vette gyógykezelés alá, akik nemcsak műtétet végezni, hanem hallgatni is tudnak. Az orvosok megkísérelték a bal combba furódott golyó eltávolítását, de ez nem sikerült s Krieghammer állapotát egyébként is mindjárt veszélyesnek találták. Az udvar még sem akarta, hogy az eset napvilágra kerüljön, mert bizott Krieghammer felgyógyulásában. A vadászat félbenmaradását a záporral indokolták s Krieghammer betegségéről csak nagyon kevesen birtak tudomással Augusztus első napjaiban a folytonos sebláz már teljesen kimerítette a közel hetvenhat éves öreg ember életerejét.

Krieghammer nem sokkal ezután meghalt. Mikor a bécsi lapok augusztus 21-én a volt hadügyminiszter halálhírét közölték sem a betegség lefolyásáról, sem a halál körülményeiről nem emlékezett meg egy szóval sem. Mélyes hallgatás következett az egész osztrák sajtó részéről. Augusztus 22-én ő felsége megjelent Krieghammer ravatalánál és ott zokogva, hosszasan imádkozott. A nemeslelkű uralkodót valóságos megtörte az a tudat, hogy legkedvesebb tábornokának halálát unokájának ügyetlensége okozta.

Tanügy.

— **Beiratkozások a polgári fuiskolába.** A debreceni kereskedelmi tanintézet polgári iskolai tagozatába a befejező beiratkozások f. évi szeptember hó 1—4. napjain történnék, még pedig délután 9—10. és délután 3—5 óra között. A tanintézet jelenlegi tanulói a legutóbb nyert bizonyítványt, újonnan beiratkozók pedig az utolsó iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevél) és újraoltási bizonyítványokat tartoznak bemutatni. Beiratási díj 5 korona, egész évi tandíj 60 korona. Beiratáskor a beiratási díj és a félévi, kivételesen a negyedévi tandíj fizetendő. A javító vizsgálatokat augusztus hó 31-én reggel 8 órakor kezdődőleg, a felvételi és különbözeti vizsgákat pedig szeptember hó 1-én ugyancsak reggel 8 órakor kezdődőleg vesszük föl. Az igazgatóság.

Törvénykezés.**Egy temetkezési intézet ügye.**

A debreceni első temetkezési egyesületnek néhány év előtt afférja volt Kánya Lajos és Iklódy János intézeti igazgatókkal. Az egyesület ugyanis sikkasztás miatt feljelentést tett a két igazgató ellen, akiket a törvényszék a megtartott főtárgyaláson hozott ítéletével felmentett. Iklódy János hatóság elleni rágalmozás miatt viszonzódat emelt Vida Miklós, Némethi Gábor, Vibiral János felügyelőbizottsági tagok és Hann Dezső volt id. elnök ellen.

Ez ügyben a járásbiróság ma tartotta meg a tárgyalást. A vádlottak nem merték bírói ítéletet provokálni, e helyett a bíró előtt ünnepélyesen bocsánatot kér-

tek Iklódy Jánostól. Panaszos ezzel az elégtétellel megelégedett és így az ügyet a bíróság beszüntette.

Közgazdaság.**Terményfőzsde.**

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1906. aug. 30.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készárú ártartó, határidők lanyhábbak.

1906. októberi buza	7 18.—19
1907. áprilisi buza	7 46.—47
októberi rozs	6 09.—10
1906. áprilisi rozs	6 32.—33
októberi zab	6 65.—69
áprilisi zab	6 75.—76
1907. májasi tegegeri	5 14.—15
1906. júliusi	—
1906. aug.	—
szeptemb. ri	5 84.—85
1906. augusztusi repce	16 30.—35

REGENY-CSARNOK.**Kexholmi Mária.****Regényes történet.**

— Irta: Rákosi Viktor. —

34 Irta: Rákosi Viktor.

Itt megszólalt a falusi bíró.

— Bizony a nagy szenvedésekből, pusztulásból mi is kivettük a magunk részét. Akármilyen kicsinyek vagyunk, a baj csak ránk talál, ha töröknek, ha kereszténynek teremtett az Isten bennünket.

Mindnyájan integettek, hogy úgy van, a bíró bölcösen beszél. A bírót a helyeslés felbátorította, s folytatta beszédét.

— Egyikünknek elhajtották a marháját, másikunknak felgyújtották a házát, te koresmáros elveszítetted a bátyádat, ennek a fiúcskának, a ki most fekszik le ott a szögletben, megölték az apját. Aztán mire való volt ez? Csak ott vagyunk ahol voltunk, csak olyan koldusok vagyunk, a milyenek voltunk.

Az öreg Jusszuf gondolkodva hallgatta a bíró szavait, aztán megszólalt:

— Az egyik elveszített egyet, a másik elveszített megint egyet, de rám úgy nézettek, hogy én mindent elveszítettem. Az egész családom elpusztult, magam maradtam: az erdő utolsó öreg fája. Volt egy leányom, szemem fénye, egyetlen gyönyörűségem. Férjhez ment egy filippopoliszi becsületes kereskedőhöz s boldogan élt vele. Volt egy kis leányuk, az én édes kis unokám, épp olyan mint az anyja, nyáron mindig meglátogattam őket s a kis unokámmal játszadozva magam is újra gyerek lettem. Mikor kiütött a nagy háboru s északról megindultak a moszkók hadseregei, a vőmet is behitták katonának, s harcolt a sultánért és az igaz hitért. El is esett a csatamezőn s dicsőséggel vonult be Allah hetedik paradicsomába. Akkor megüzentem a leányomnak, hogy hagyja ott a boltjukat és jöjjön Sztambulba az édes apjához. A leányom visszaüzente, hogy három nap múlva elindul. Azóta nem tudok róla semmit. A kasanliki rózsák már ötször virultak azóta, de hiába kutattam, nem tudtam nyomukra akadni. Minden esztendőben bejárom egyszer Filippopolisztól Drinápolyig és Sztambulig az egész vidéket, megkérdezem nemcsak az embereket, de még az erdőket és felhőket is, hogy nem látták-e a leányomat és a kis unokámat? De feleletet nem kapok. Elpusztultak. Magam vagyok bánatommal.

Az öreg lehajtottá fejét, talán röstelte, hogy szemébe könnyek gyülekeztek. Mindenki meghatva nézett maga elé. Egyszer csak hirtelen felemelte tekintetét Jusszuf.

— Pedig lássátok én remélek. A második tavaszon a kis kertembe két bokor rózsát ültettem. Egy bokor piros rózsát, ez a leányom. Egy bokor fehér rózsát, ez a kis unokám. És imo mi történt, hallgassatok ide. A piros rózsabokor már az első nyáron kiszáradt, a fehér rózsabokor pedig nő és virul és évről-évre szebb virágokat hajt. Allah nagy és hatalmas és megvannak a maga titkos módjai, a melyekkel üzen a gyarló földi embereknek. Néha égi jeleket mutat nekünk, néha más utat választ s a hívő lélek megérzi az üzenetet. Én megértettem, hogy a rózsák nyelvén mit üzent az ő jámbor és hív szolgálójának. Azt hogy a lányom meghalt de a kis unokám él és én meg fogom találni. Ezért és csak ezért élek én, pedig szakállam hófehér, s erőm fogyatékán van hogy megtaláljam a kis Ayshámat.

Folytatjuk.

Iskolás fiúk és lányok

részére ajánlunk

Fehérneműeket

ing, alsónadrág, szoknya, gallér, kézelő, nyakkendő.

Asztalneműeket

törülközőket, zsebkendőket, Matracz, Paplanok, Flanell takarók, kötények. Intézetek részére előírás szerint.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Seccessió

Inga és Salon órák, pontos zseborák és szép ékszerek legolcsóbban kaphatók

Kurián Gyula

DEBRECZEN, Piacz-utca 42.

Javítások legolcsóbban jóállással.

Az iskolai év kezdete alkalmából

ajánljuk

dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe

Fiu- és férfi ingek.

Lábravalók és harisnyák.

Nyakkendők, paplanok.

Madráozok és flanell takarók nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz

SZABO LAJOS FIAI

vászon- divat és szőnyeg áruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca.

Első minőségű Csemege szőlő eladás.

Tisztelettel értesitem Debrecen és vidéke n. é. közönségét és viszont eladókat, hogy Debrecenben „Mária” Telepemen termelt

csemege szőlőm

(42 faj) eladásával.

A **Békési Prima házi kenyér** (főtőzsde mellett) **üzletet** biztam meg, hol naponta egész frissen szedett legfinomabb **csemege szőlő** napi olesó árban kapható.Továbbá kitűnő 1905. évi saját termésű **Rizling Ezerjő** boraim 40 K. ár mellett, hordó vételeknél fenti megbízott tamnál vagy Kossuth-utcai üzletembe megrendelhető.

Tisztelettel

Molnár Lukács.

Szives figyelmébe ajánlom a kávé fogyasztó n. é. közönségnek

kávé nagy raktáramat,

valamint motorüzemű szabadalmazott kávépörkölő gépen mindig frissen pergelt

kávéimat,

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatat'an.

Kapható

Félegyházy János

Fiumei és Trieszli kávébehozatali üzletében

Piacz- és Miklós-u. sarok.

Legjobb bajuszodró a híres
DEBRECZENI

„GZIVIS” bajuszpedró.

mely nem lép, de jól összetartja és nőteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó-hoz” DEBRECZENBEN

Utolsó hét!

Utolsó hét!

Villamos Színház

a szénapiacson.

Sima, tisztia, rezgés nélküli képek.

M Ū S O R :

Augusztus 31-én :

1. Borzasztó idill.
2. A hitelezők áldozata.
3. A bűvész-furulya (szinezve.)
4. Kellemetlen meghívás.
5. A jó bíró.
6. Nagybátyám öröksége.
7. Négy műsoron kívül.

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr.
Kezdeteste 7 órától 11 ig, óránként.

Kölcsönöket

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utca 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztő-re.

Megnyilt!

Megnyilt!

Merkler Soma

Piacz-u. 43. sz. alá

áthelyezett ernyőgyára,

ahol saját készítésű

női- és férfi ernyők

a legkényesebb igényeket is kielégítő
dus választékban kaphatók a legolcsóbb árak mellett.

Javítások és áthuzások

olcsón és pontosan eszközöztetnek.

Iskola-idényre

gyermek-ernyők 80 krtól feljeb.

Szabadalmazott új találmány

Cserépfedelek javítási költségeinek megtakarítása!

Értesitem a t. építő közönséget, hogy az általam feltalált és 16043/905. szám alatt szabadalmat nyert tető szegélyzetek alkalmazásánál a cserépfedeleken használatos volt habarcs munkák és azoknak évről-évre való megújítása fölöslegessé válik.

Találmányom egyszerű, olcsó és meglevő tetőszegélyzetekre is könnyen felerősíthető.

Ezen új rendszer alkalmazása által 30—40 évig felesleges a javítás s így óriási megtakarítás érhető el.

Mintákkal és költség-előírányzattal szivesen szolgál

Kiss Ignác

bádogos mester, Piacz-utca

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Bájos hölgy ismeretségét keresi intelligens fiatalember, levelek „Csak független” jellegre kiadóhivatalba kéretnek.

Gazdák figyelmébe! Sonnenberg M. D. Utóda Vass J. zsák-, ponyva-, vászon-, pokrócz- és zsinogáruk raktára, ponyva- és zsák kölcsön-intézet: Debreczen, Széchenyi-utca 6.

Elárúsítóné fix fizetéssel felvétetik kenyér üzletbe 100 korona ovadékkal Ajtó utca 26. szám.

Intelligens uri családnál 2 lány vagy fiu teljes ellátást nyerhet Magos-u. 7.

Finom puld 4 méter hosszú eladó a Budapesti Koronás Aruházban Piacz-u. 7.

Egy száz holdas birtok jó fekete föld Szilágy megyében eladó. Értekezni lehet Csapó-utca 56. Szabó József tulajdonossal.

Miklós-utca elején egy csinos ház eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gimnaziumi avagy polgári iskolai tanulók mellé korrepetitornak ajánlkozik érettségizett fiatal ember, esetleg lakás és reggeliért. Czim a kiadóhivatalban.

Csemege szállót ajánlok kereskedők részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294.

Friss gyümölcsből készült kárpáti málna szörp 1 nagy üveg 80 kr. Kis üveg 40 kr. Gyümölcs csomagoláshoz finom fagyapot nagyban is kicsinyben Kontsek Géza Debreczen, Kossuth-utca.

3 szobás szép utcai lakás, előszobával és tartozékaival október 1-re kiadó. Értekezni lehet a Budapesti Koronás Aruházban, Piacz utca 7.

Főtrafik udvarán 3 szobás helyiség pinceszé kiadók. Értekezhetni Farkas Henriknél Piacz-utca 48.

Hangszer készítőnek való fiut tanulónak felveszek Komáromi M. József kir. h. utca 2.

Csizmadiá tanoncokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Két utcai szoba (külön lakosztály) a főté közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

2 utcai szoba, mely irodának is alkalmas (külön lakosztály), 1 utcai szoba butorozott, bármikor kivethető Fűvészkert-u. 14. sz. a.

1 fanyelű sopró 15 kr. 10 db vételnél ár- engedmény. Glück Izidor Péterfia-u. Ugyanott egy íróasztal eladó.

Ugyes fiu tanulónak felvétetik Földvári elektrotechnikai vállalatnál Kossuth-u. 1. sz. az udvarban.

Monogramok és egyéb himzések készítése jutányosan elvállaltatik. Boldogfalva u. 4. szám alatt.

Derék és alj varrónő állandó alkalmazásra jó fizetéssel felvétetik. Györffy Károly női divat-terme József kir. herceg-u. 6.

Fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik Miklós-utca 22.

Tanuló felvétetik Sugár Dezső Maradék áruházában, Bika szálloda mellett.

Eladó egy jó karban lévő zongora. Czim Sziv-utca 10.

Kortestollak legelőnyösebben kaphatók és megrendelhetők Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, Piacz-utca 49.

Tankönyvek az összes fiu és leányiskolák részére fél áron kaphatók Harmathy Pál könyvkereskedésében Fűvészkert-u. 14. Írószerek dus választékban legolcsóbban beszerezhetők. Telefon 374.

Két 13-15 éves jó házból való iskolás-fiú teljes ellátást kaphat Garay-u. 3.

Birtokrendezés,

parcellázás, tagosítás, mérnöki munkálatának keresztülvitelét és minden mérnöki szakba vágó munkálatot elvállal

Nagy és Kandel

okleveles mérnökök
műszaki és építési irodája
DEBRECZEN,

⇒ Hunyadi-utca 17. sz. ←

Fischer Adolf

ujjonnan épült házában

azonnal kiadó:

Nagy üzlet a földszinten. Főemeleti üzlethelyiség. Világos száraz suttérain (pincze) helyiség. November 1-től kiadó két szoba, fürdőszobából álló garcon lakás.

Szives tudomásul!

Mi vaskereskedők közös elhatározás folytán üzleteinket

f. évi szept. 1-től jövő év május hó 1-éig

vasárnaponként egész nap zárva tartjuk (kivételeit csupán a vásárvasárnapja képez.) Kérjük a t. vevőközönséget, hogy szükségleteiket hétköznapokon eszközölje.

A debreczeni vaskereskedők.

Kossuth-szájviz

megszüntet minden fogfájást, a szájnak kellemes ízt kölcsönöz s a fogak romlását megakadályozza.

Egy üveg 70 fillér.

Egyedül kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár.

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétel mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra.

Kereskedők tárczaváltói és könyvköveteléseit leszámítolása.

Gazdáknak személyes hitel nyújtása az intézet kebelében létesült hitelegylet által.

Betéteket elfogad gyümölcsötetés céljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre 4 $\frac{1}{2}$ kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.

Ovadékkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket engedélyez 10-65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdéi megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és ilyenekkel szolgál.

Hitelleveleket ad a külföld bármely piacára.

○ Közelebbi szó vagy írásheli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet ügyvezető-igazgatója.